

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Cím: Herendi porcellánok

Forrás:

Az Est

Byp.
(Hely)

1921 V/22
(Idő)

(Köt. v. füz.) (Oldal)

Osztályozás

Tárgy

408

Hely

Iparművészeti Múzeum

Idő

'1921'

Személy

Helyszám

738

Közp. nyomt. XX. 22

Herendi porcellánok

Kiállítás az Iparművészeti Múzeumban

— Az Est tudósítójától —

Régi, évszázados multu magyar iparművész-család történetéről számol be az a kiállítás, a melyet az Iparművészeti Múzeumban rendezett herendi porcellánokból. A világhírű veszprémmegyei ipartelep egész fejlődésének retrospektív bemutatása ez a kiállítás, a melynek üveges vitrináiban színesen, kecsesen sorakoznak a Farkasházy-Fischer család művésztagjainak alkotásai, remekbe készült, áhítatos gonddal festett, melegfényű porcellánok, tányérok, csészék és disztárgyak, a melyeknek legtöbbje ma megbecsülhetetlen értékű muzeális darab. Mint a Della Robbiáknál, a magyar Farkasházy-Fischereknek is apáról fiura szállott a porcellánkészítés nemes művészete, a melyet már Herend megalapítója, farkasházyi Fischer Móric, közel száz évvel ezelőtt olyan tökéletességre fejlesztett, hogy készítményei joggal vehették fel a versenyt a bécsi, sévresi, meissenai gyárak termékeivel.

Az Iparművészeti Múzeum kiállításán a vitrinák körül a falakon üveg alatt sorakoznak régi, elsárgult papirlapok, a melyek a genialis művész-iparos küzdelmeiről, szárnypróbálgatásairól beszélnek. Egykori árjegyzékek, megrendelőlevelek, számlák fakult sorából olvasható ki Herend története, a melyet beszédesen illusztrálnak a törékeny kincsek a szekrényekben. Bécsnek, Sévresnek, Meissennek már nagy multja, tradíciója volt, mikor Herend jelene megkezdődött.

Fejedelmi megrendelések, uralkodói pártfogások növelték nagyra ezeket a külföldi gyárakat, a mikor Fischer Móric, a pápai keménycserepgyáros megtelepedett Herenden azzal, a merész elhatározással, hogy porcellánt fog készíteni. A föld engedelmességet neki, színben, formában mit sem különböztek készítményei az akkor divatos porcellánoktól és a genialis magyar kézműves olyan zománcot tudott adni műveinek, a melyek nemcsak felülmúlták az akkori világhírű gyárak termékeit, hanem vetélkedtek a régi kínai porcellánokéval. De kinek, minnek készített volna remekműveket a veszprémi magyar fazekas, mikor a fejedelmi udvarok, az arisztokrácia asztalait Bécs, Meissen és Sévres látták el?

Az ötvenes években azonban már világhírű volt Herend, készítményei egy sorba kerültek Bécs, Meissen, Sévres portékáival, nagy metropolisok kiállításain első díjakat kaptak és a magyar névnek hirt és becsülést szereztek a veszprémmegyei földből készült színes mázas alkotások. A gavallér I. Ferenc József herendi porcellántárgyakat ajándékoz fejedelmi barátainak és Viktória angol királynő Herend készítményeivel szereli fel windsori kastélyát.

A művészi mesterséget folytatták Farkasházy-Fischer Móric fiai, a kik fejlesztették, növesztették a gyárat és készítményeit továbbra is versenyképesen tartották meg az európai piacon, mindaddig, a míg a kilencvenes években a gazdasági viszonyok kerülhetetlensége gátat nem emelt a művészi termelés elé. Ez időkből a szó szoros értelemben gyár lett a herendi kézműves-telep, de a mille-

nium után a nagy alapító unokája, Farkasházy Jenő, a ki ma is tulajdonosa és vezetője a nagymultu, világhírű telepnek, visszavásárolta a dekadenciát előidéző részvénytársaságtól és ismét arra a magaslatra emelte, a melyen nagyatyja idejében volt.

A herendi porcellánok második fénykorát képviselik azok a vitrinák a gazdag kiállításon, a melyekben Farkasházy Jenő készítményei sorakoznak. Igazi művészi alkotások ezek, a merev égetett földnek csodálatosan finom, hajlékony, kecses, színekben ragyogó példái, a melyeken művészi ízlés, klasszikus tudás és mesterségbeli készség legszebben egyszülnek. A mai időkben, mikor kulturális fölényünk hangoztatása minden időknél jobban kell, hatalmasan meggyőző bizonyíték művészi teljesítő-képességünk, kulturális fejlődésünk mellett a herendi porcellán.

Az Iparművészeti Múzeumban rendezett kiállítás, a melynek anyagát Farkasházy Jenő fáradhatatlan buzgósággal gyűjtötte össze magánosok, gyűjtők birtokában lévő tárgyakból és a melyet dr. Layer Károly, az Iparművészeti Múzeum keramikai osztályának vezetője rendezett, internacionális jelentőségű és büszkeségére válik a magyar szorgalomnak, tudásnak és invenciónak.

A kiállítást nagyszámu előkelő közönség jelenlétében tegnap délután nyitotta meg a kormány képviselőiben Pekár Gyula kultuszminiszteri államtitkár. A kiállítás egyik első vendége Hegedüs Lóránt pénzügyminiszter volt, a ki több mint másfél órán át szemlélte beható érdeklődéssel a herendi porcellánokat. Mától kezdve, hétfő kivételével, minden nap nyitva áll az érdekes, tanulságos kiállítás a nagyközönség számára.

Székesfővárosi hazinyomda 1920